

AVRUPA TOPLULUĞU SAYIŞTAYI (*)

Çeviri :

Erol Akbulut

Sayıştay Başkanetçisi

Sayıştay Kuruluş Sözleşmesi, Avrupa Topluluğu (**) Konsey ve Komisyonu kuruluş sözleşmeleri, Topluluğun kuruluş sözleşmesinin bazı mali hükümlerini değiştiren sözleşme 22 Temmuz 1975 tarihinde Brüksel'de imzalandı.

Sayıştay kuruluş sözleşmesi (*Brüksel Sözleşmesi*) 1 Temmuz 1977 tarihinde yürürlüğe girdi.

Bu sözleşme ile Avrupa Topluluğu Sayıştay'ı, Topluluğun daha önceden mali işlemlerinin denetimi ile görevli olan Kontrol Komisyonu ve Hesap Komisyonunun yerini, yetkileri dahada genişleyerek devraldı.

Yeni kuruluşun ilk dokuz üyesi 18 Ekim 1977 tarihinde törenle görevlerine atandılar.

Üye ülkelerce Lüksemburg Sayıştay'ın geçici çalışma yeri olarak kararlaştırıldı.

Sayıştay'ın Görevleri (B)

Sayıştay 1975 sözleşmesi gereğince bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Topluluğun tüm gelir ve gider hesaplarını inceler. Bu Sayıştay'ın denetim içinde yetkili olduğu anlamına gelir.

- 1984 de 25 361 461 363 Ecuse (***) yükselen Topluluğun genel bütçesi (*JOCE 12-16 Ocak 1984 sahife 64*)

- Bütçe ile ilgisi olmayan Avrupa Kömür ve Çelik Birliğinin ikraz ve istikraz hareketleri (*1983 Bilançosu 8,5 milyar Ecus'ye yükseliyordu.*)

(*)Avrupa Topluluğu Halkla İlişkiler Bürosu "Coursdes Comptes des Communautés Europeennes"
Kitabı Kasım 1984 baskısıdır.

(**) Çevirenin Notu: Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (CECA) Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) ve Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)'nin organları, 1969 tarihinde yürürlüğe giren Füzyon Anlaşmasıyla birleştirilmiş ve böylece oluşan birliğe "AVRUPA TOPLULUKLARI" denmiştir. Genellikle kitapta, resmi belgelerde yer alan bu isim kullanılmaktadır. Çeviride anlatım kolaylığı açısından (Topluluklar) = (Topluluk) olarak kullanılmıştır.

(***) Çevirenin Notu; ECUS: Eski Fransız Para birimi Üye ülkelerin para birimleriyle değeri hergün Topluluk Resmi Gazetesinde yayımlanır. Ecus= 0,8876 ABD doları, 2.185 Batı Alman Markı (Ocak 1986)

- Topluluğa katılma yolundaki ülkeler ile Topluluğa ait üye ülkelerin vergileri ve bütçe dışı mali işlemler (1985 de 5.2 milyar Ecus)

Sayıştay ayrıca, Topluluğun kendine ait organlarının gelir ve gider hesaplarından kendine bıraktıklarını da görür.

Bu denetime özellikle Avrupa Araç Sağlama Ajansı, Berlin'de bulunan Meslek Edindirmeyi Geliştirme Merkezi, Dublin'de kurulmuş bulunan Avrupa İş ve Hayat Şartlarını İslah Etme Vakfı, Termonükleer Araştırma Projesi (JET) ve Avrupa İşbirliği Merkezi (AEC) tabidirler.

Denetimin Niteliği

Sayıştay; iyi bir mali yönetimin varlığını, gelir ve giderlerin mevzuata, kurallara uygunluğunu inceler. Belli kontrol şekliyle çok geniş bir şekilde çalışmalarını sürdürür. Mali gözlemler, denetim genel esasları gelir ve giderlerin denetimine yönelik çalışmalardır.

Gelir denetimiyle, Topluluk gelirlerinin elde edilmesinin temel esaslara uygunluğunu araştırır.

Gider denetimiyle, ödemelerin taahütlerin temel esaslarına uygunluğunu araştırır.

1975 sözleşmesi denetimin, uygulanan bütçe dönemi hesaplarının kapatılmasından önce gerçekleştirilebileceğini öngörür. Prensip, Sayıştay'ca yapılan denetim sonradan denetimdir. Bununla birlikte Sayıştay gider veya gelir kaynaklarının denetimini elden geldiğince önceden yapmaya çalışır. Yani gider taahhüdünden veya gelir saptamasından (tahakkukundan) itibaren denetim işlevini yapabilir. Böylece Sayıştay'ın büyük güncel bir olayın sonuçlarına sahip olma imkanı vardır.

Denetim Araçları (Vasıtaları)

Sayıştay denetimi evraklar üzerinde, gerektiğinde olduğu yerde, üye ülkelerde ve Topluluk Kuruluşlarının bulunduğu yerde yapılır.

Gelir düzenlemeleri ve koordinasyon konularında sözleşmeler, mutlak yetkileri bulunsun veya bulunmasın milli uzman kuruluşlar, milli denetim kuruluşları ile uyum gösterilmesi hususunu öngörürler.

Sözleşmelerdeki bu hükümler üye ülkelerde yapılacak denetimin özerk olmasını benimser.

Avrupa Gelişme Fonu (FED) harcamaları ile üye olan veya olmayan ülkeler yararına yapılan harcamalara gelince, Bunlar Topluluk genel bütçesi kaynaklarından desteklenen gelirlerle sağlanır. Sayıştay, taraflarca imza altına alınmış özel sözleşmeler uyarınca veya Avrupa Gelişme Fonunca belirlenmiş limitler dahilinde yerinde uygunluk ve belgeler üzerinde denetim yetkisini kullanır.

Milli Kontrol Organlarıyla İlişkiler

Kuruluş sözleşmesi Sayıştay'ın milli denetim veya uzman kuruluşlar ile uyum içinde çalışmasını öngörür. Bu nedenle Sayıştay, benzer ülkeler ile ortak çalışma konusunda sıkı işbirliği yapmıştır.

Bu işbirliği bilhassa çalışma programların mübadelesi ve yerinde ziyaret programlarının örgütlenmesinde kendini gösterir.

Ayrıca bilgi mübadelesi için Sayıştay'ın gözetiminde milli denetim organlarınca görevlendirilmiş görevliler düzenli olarak Lüksemburg'da buluşurlar.

Sayıştay'ın Çalışmaları

Raporlar:

Gerçekleştirilen denetimlerin neticesi kamuya sunulan raporlarda belirtilir. Bu raporlar iki çeşittir.

Yıllık Raporlar:

Genel olarak hesap faaliyetlerini içeren ve her yıl Sayıştay'ca sunulması zorunluluğu bulunan raporlardır.

1- Bu raporların en önemlisi Topluluğun ve O'nun tarafından kurulmuş örgütlerin hesaplarına ilişkin yıllık rapordur. Bu rapor Avrupa Gelişme Fonu (FED), bazı ikraz ve istikraz işlemlerini, genel bütçe bilgilerini ve Avrupa Topluluğu çalışmalarını içerir.

Rapor hazırlığı iki safhada olur.

İlk safhada, Sayıştay raporda yer alacak ve yayınlanacak nitelikteki düşünceleri konusunda Komisyon ve diğer ilgili kuruluşlarla 15 Temmuz'a kadar yazışır.

İkinci safhada, kuruluşların yazılarını en geç 31 Ekim'e kadar aldıktan sonra yıllık raporda yer alacak hususları oylayarak tesbit eder. Tesbit edilen hususlar en geç 30 Kasım'a kadar diğer kuruluşların yöneticilerine ulaştırılır. Nihai metin cevaplarında içerir. Bu şekildeki rapor Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde halka açıklanır.

Yıllık rapor Meclis tarafından ertesi yılın en geç 30 Nisan'ına kadar incelenir.

2- CECA (*) hesaplarına ilişkin yıllık rapor: CECA'nın mali müdahaleleri (*genel bütçede görülen görevleriyle ilgili harcamalarının dışında*) farklı rapor düzenlenmesini gerektiren bir denetimin konusunu oluşturur. Bu rapor denetimin bitiminden itibaren en geç 6 ay içerisinde hazırlanmak mecburiyetindedir. Hazırlanan bu rapor Meclis Yüksek Danışma Otoritesi ve Konsey'e ulaştırılır.

(*) CECA: Avrupa Kömür ve Çelik Birliği

3- Her defasında vakıf sözleşmeleri Topluluk tarafından oluşturulacak örgütlerin denetim yetkisini Sayıştay'a vermeyi ihmal etmez. Bu nedenle uzman kuruluşlara verilecek raporların hazırlığını yapar. Termonükleer Araştırma Projesi, Avrupa Meslek Edindirmeyi Geliştirme Merkezi, İş ve Hayat Şartlarını İslah Vakfı, Avrupa Araç Sağlama Ajansı ve Eğitim Birimleri konulu yıllık rapor yapılır.

Özel Raporlar

Sayıştay tarafından gerçekleştirilen denetimler aynı zamanda özel raporlar hazırlanmasına da neden olur. Bu raporlar özel konularla ilgili olarak res'en yaptığı denetimler sonucunda veya bir kuruluşun isteği üzerine hazırlanır. Sözleşmeye göre gerçekten de Sayıştay, Topluluk kuruluşlarının isteklerine ve diğer özel sorular üzerine görüşlerini bildirmeye yetkilidir.

İstişari Karakterli Çalışmalar

Sayıştay'ın istişari fonksiyonu, hukuki muamelelerin taslakları üzerinde değerlendirme yapmaktan ibarettir. Bu çalışmalar Topluluğun hukuki muamelelerine katılma hususunda Sayıştay için bir vasıtaadır. Bildirilen görüşler, görüş isteyen organı bağlamaz. Sayıştay'ın istişari yetkisi iki şekilde kendisini gösterir.

- Mali bir hüküm saptanmasında, Konseyin önceden bu hükümle ilgili olarak Sayıştay'dan almak mecburiyetinde olduğu görüşler..... Bu görüşler Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde yayımlanırlar. CEEA sözleşmesinin 183, CEE sözleşmesinin 209 ve CECA sözleşmesinin 78 madde başlığı ile ilgili olarak bu şekilde görüş bildirilmiştir.

- İstişai mahiyette alınması zorunlu olmayan görüşler, Bu görüşler ihtiyaridir. Ancak gene bu görüşlerde Topluluk Resmi Gazetesi'nde yayımlanırlar. Avrupa Topluluğu Kuruluşundan (*Meclis, Komisyon, Konsey, Adalet Divanı*) birinin isteği üzerine görüş bildirilir. Bu şekilde (*CECA*)nın 4 paragraf, 78 madde, (*CEE*)nin 4 paragraf 206 madde, (*CEEA*)nın gene 180 maddesiyle ilgili görüş bildirilmiştir.

Sayıştay'ca Hazırlanmış Raporlardan Başlıcaları

Yıllık Raporlar:

1- 1977 Yıllık Çalışma Raporu

(30 Kasım 1978 Tarih 3/3 no'lu Resmi Gazete)

2- 1978 Yıllık Çalışma Raporu

(31 Kasım 1979 Tarih 326 no'lu Resmi Gazete)

3- 1979 yılı Çalışma Raporu

(31 Kasım 1980 Tarih 342 no'lu Resmi Gazete)

4- 1980 yılı Çalışma Raporu

(31 Kasım 1981 Tarih 344 no'lu Resmi Gazete)

5- 1981 yılı Çalışma Raporu

(31 Kasım 1982 Tarih 344 no'lu Resmi Gazete)

6- 1982 yılı Çalışma Raporu

(31 Kasım 1983 Tarih 357 no'lu Resmi Gazete)

7- 1983 yılı Çalışma Raporu

(31 Kasım 1984 Tarih 348 no'lu Resmi Gazete)

Özel Raporlar:

Sayıştay 1977 yılından beri 36 özel rapor hazırladı.

Bu raporların bir kısmı Topluluğun Resmi Gazete'sinde yayınlandı. Bir kısmı yayınlanmadı. Bu raporların tümünü Sayıştay Sekreterliğinden elde etmek mümkündür.

Görüşler:

1977'den beri toplam 34 görüş bildirildi. Bunların çoğu CEE sözleşmesinin 209 maddesiyle ilgilidir. Bunların çoğu Topluluğun Resmi Gazete'sinde yayımlanmış durumdadırlar. Ve gene görüşlerin tamamı Sayıştay Sekreterliğinden elde edilecektir.

Sayıştay'ın Bileşimi

Bağımsız Üyeler:

Sayıştay; görevleri konusunda özel niteliği olan yetişmiş elemanlar veya üye ülkelere ait harici denetim kuruluşları elemanları veya Sayıştay personeli arasından görevlendirilen üye ülkeler uyruklu 10 üyeden oluşur. Bu üyeler tümüyle tarafsız çalışmak zorundadırlar.

Sayıştay üyeleri, Avrupa Parlementosunca önceden incelendikten sonra iç tüzüğe uygun olarak oybirliği ile Konsey tarafından 6 yıl için görevlendirilirler.

Üyeler Topluluğun genel menfaatleri doğrultusunda tarafsızlık içinde, görevlerini icra ederler.

Görevlerini tamamlarlarken, ne herhangi bir organın ve ne de herhangi bir hükümet kuruluşunun tahriklerine kapılmazlar.

Üyeler görevlerini yerine getirirlerken, Topluluk Adalet Divanı hakimlerinin dokunulmazlık haklarından ve kendi ayrıcalıklarından yararlanırlar.

Sayıştay üyeleri	(Ekim 1984 itibariyle)
M.Aldo Angioi	(İtalya)
M.Keld Brixtafte	(Danimarka)
M.Charles J.Carey	(İngiltere)
M.Paul Gaudy	(Belçika)
M.Lother Hause	(Federal Almanya Cumhuriyeti)
M.Pierre Lelong	(Fransa)
M.Morcel Mort	(Lüksemburg)
M.Andre'J.Middelhoek	(Hollanda)
M.Michael N.Murphy	(İrlanda)
M.Stergios Vallas	(Yunanistan)

Kurulun Çalışması:

Sayıştay Kurul çalışması yapacak şekilde düzenlenmiştir. Uygulamada kararlar, toplanan üyelerin çoğunluğuyla kabul edilir.

Bu şekildeki çalışma tarzı görevin kolaylıkla yürütülmesi bakımından üyeler arasında uzmanlığa dayalı işbölümüne gidilmesini engellemez.

Görev bölüşümü:

Başkan:

Sayıştay Başkanı üç yıl için üyeler aralarından belirlerler. Süre dolduğunda aynı kişiye yeniden görev verilebilir.

Sayıştay Başkanı halen M.Marcel Mort'tır. Bu sıfatla,

- Kurulu toplantıya çağırır ve O'na başkanlık eder. Görüşmelerin iyi bir şekilde yürütülmesini sağlar.

- Sayıştay'ın kendi birimlerinin ve diğer işlerinin iyi bir şekilde yönetilmesini sağlar. Alınan kararların uygulanmasını takip eder.

- Dış ülkeler ile ilişkilerinde Sayıştay'ı temsil eder.

- Birlik Personel Tüzüğü çerçevesinde Sayıştay personeli ve diğer çalışanları yetiştirir.

Üyeler:

Başkan'a verilmiş görevlerden ayrı, Sayıştay kararlarının uygulanmasından ve bilhassa hazırlanmasından sorumlu oldukları işler Sayıştay'ca belirlir. (Ek 1)

Üyeler kendilerine verilmiş olan görevlerin icrasında Sayıştay'a karşı sorumludurlar. Her üyenin Sayıştay'ın diğer çalışma sahasına giren işlerle ilgili olarak elde edilen tüm bilgileri alma hakları vardır.

Yönetim:

Sayıştay Topluluk görevlilerinin ve çalışanlarının mevzuatlarına uygun olarak Topluluk Kuruluşlarına tabidir. İşlerinin tamamlanmasına yardım için yönetimle ilgili yetkilerle donatılmıştır.

Personel ve görevlerinin gerektirdiği harcamalarına uygun bütçesine sahiptir. Bu bütçe Avrupa Topluluğu genel bütçesine dahildir.

1984'de; Bütçesinde görülen 273 daimi 30 geçici personel vardı.

Bu personellerin 107'si A kategorisinde, 19'u D kategorisinde ve 36 personel de lisan görevlisi olarak görülmektedir.

EK 1

ÜYELERİN GÖREVLERİ

- Morcel Mort, Başkan (Lüksemburg)
- Sayıştay'ın sekreterlik işleri, bütçe, personel ve genel yönetim işleri
 - Dış ilişkileri yürütmek (*Halkla ve diğer milli denetim kuruluşları ile ilişkiler*)
 - Sayıştay'ın çalışma programını hazırlamak, çalışma metodlarını tesbit etmek, personelin formasyonunu korumak, eğitim işleri ile uğraşmak, özel ve yıllık raporların teknik hazırlığını yapmak.

- Aldo Angioi (İtalya)
- Denetim alanı,
- Avrupa Gelişme Fonu

- Keld Brixtofte (Danimarka)
- Denetim alanı,
- Kendi gelir kaynakları

- Charles John Corey (İngiltere)
- Denetim İşi
- Araştırmalar ve yatırımlar, Sanayi ve enerji harcamaları
 - Dış ülkelerde ilişkilerin organizasyonu (*yapılmış yardımlar dahil*)

Paul Gaudy (Belçika)

Denetim alanı,

- Avrupa Sosyal Fonu
- Avrupa tarım garantisi ve yönlendirme Fonu (*Yöresel çalışmalar hariç*)

Lothar Hause (Federal Almanya Cumhuriyeti)

Denetim alanı,

- İkraz ve İstikraz işleri
- Avrupa kömür ve çelik birliği
- Genel Saymanlık
- Hesap (*Muhasebe*) prensipleri

Pierre Lelong (Fransa)

Denetim alanı

- Avrupa Gelişme Fonu, Üçüncü ülkeler ve gelişmekte olan ülkelerle işbirliği

Andre' J.Middelhoeck (Hollanda)

Denetim alanı,

- Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu
- Avrupa Tarım Garantisi ve Yönlendirme Fonu (*Yöresel çalışmalar*)

Michael N.Murphy (İrlanda)

Denetim alanı

- Avrupa Tarım Garantisi ve Yönlendirme Fonu (*Garanti bölümü*)

Stergios Vallas (Yunanistan)

Denetim alanı

Kuruluşun görevleri ve personeli ile ilgili harcamalar, danışma, basın ve halkla ilişkiler büroları.